

Kadrioru lossi rajas 1718. aastal Vene tsaar Peeter I. Tema abikaasa Katariina I auks nimetati see Kadrioruks (saksa keeles Katharinental). Itaalia arhitekti Nicola Michetti kavandatud loss ja selle kaunistusterohke peasaal on nii Eesti kui kogu Põhja-Euroopa barokkarhitektuuri üks kaunimaid näiteid. Kadrioru keiserlikku suveresidentsi külastas enamik Venemaa valitsejaid. Suured muudatused lossi elus ja sisustuses toimusid 19. sajandi esimesel poolel, mil moodsaks kuurordiks kujunenud Tallinnas käisid sageli Nikolai I ja tema pere.

Tundmatu kunstnik G. Ch. Groothi järgi. Katariina I ratsaportree. 18. saj keskpaik. Eesti Kunstimuuseum

1920. aastatel ja 1946–1995 asus lossis Eesti Kunstimuuseum. 1930. aastatel oli siin Eesti Vabariigi riigipea residents. Sel ajal valmisid juurdeehitised: banketisaal, talveaed, söögisaal; paljud ruumid said uue kujunduse. 2000. aastal avas loss ukse Kadrioru kunstimuuseumina, kus näidatakse Eesti suurimat Lääne-Euroopa ja vene vanema kunsti kogu.

EESTI KUNSTIMUUSEUM
KADRIORG

KADRIORU KUNSTIMUUSEUM

Weizenbergi 37, 10127 Tallinn
kadriorumuuseum.ekm.ee

Muuseum on avatud:
T, N–P 10–18
K 10–20

Ekskursioonide ja lastetundide tellimine:
tel 606 6400, kadriorg@ekm.ee

Teejuhi autor: Eliis Vaino
Toimetajad: Tiina-Mall Kreem, Linda Lainvoo,
Aleksandra Murre
Keeletoimetaja: Ester Kangur

Kujundaja: Anu Purre
Valjaandja: Eesti Kunstimuuseum – Kadrioru kunstimuuseum

**Sinu
teejuht
Kadrioru
kunstimuuseumis**

Peasaal

Lossi kõige suurema ja uhkema ruumi, peasaali laes on kujutatud lugu jahimees Akteonist ja jahijumalanna Dianast.

Väga ammustel aegadel elas jahijumalanna Diana. Ta armastas koos oma kaaslannadega suplemas käia. Ühel ilusal päeval juhtus aga Akteon samas metsas jahil olema. Metsas ringi kõndides sattus Akteon kohta, kus Diana alasti suples. Dianat vihastas see väga ja ta otsustas kasutada oma erilisi võimeid. Ta muutis jahimehe hirveks. Akteoni jahikoerad ei tundnud enam oma peremeest ära ja hakkasid teda taga ajama.

Peeter I paraadportree

Tundmatu autor

Vene tsaar Peeter I on Kadrioru lossis tähtis isik, sest tema otsustas 1718. aastal, et just siia ehitatakse valitseja suveloss. Peetril on paraadportreel seljas uhke raudrüü, kuigi selliseid tema ajal enam ei kantud. Kunstnik tahab sellega meile öelda, et Peeter I oli suur sõjamees. Vaata, mis on laual ja laua all. Laual näeme riigiouna, valitsuskeppi ja krooni, mis näitavad, et maalil olev mees on valitseja. Laua alt piiluv kotkas on aga Vene riigi sümbol.

Tallinna sadam. Hommik

Aleksei Bogoljubov

Aleksei Bogoljubov oli enne kunstnikuks saamist meremees. Ta reisib palju ja hiljem kunstnikuna maalis ta mitmeid merevaateid mälu järgi. Ka „Tallinna sadam. Hommik“ on üks selliseid teoseid. Võid kontrollida, kas kunstnik on kõike õigesti kujutanud, aga arvesta, et vahepeal on Tallinnasse ka uusi hooned ehitatud.

Kas oskad öelda, kustpoolt puhub maalil tuul?

Ahi

Kadrioru lossis on peale kaunite maalide, skulptuuride ja ruumide ka ilusad ja huvitavad ahjud. Kõik ahju kahhelkivid on meistrid käsitsi maalinud ja täpselt ühesuguseid kahhelkive ei leidu. Ahjudelt võib leida palju huvitavaid tegelasi.

Leia ahjult selline loom. Mis loomaga on tegu?

1

KAS TEADSID?

Alguses oli Kadrioru lossi peasaalis mustvalge kiviplaatidest põrand. Kui tahad näha, milline põrand kunagi välja nägi, mine piilu mõne ahju alla.

2

3

KAS TEADSID?

3. korrusel merepoolses tiivas on leitud ja taastatud originaalne tumesinine seinavärv.

4

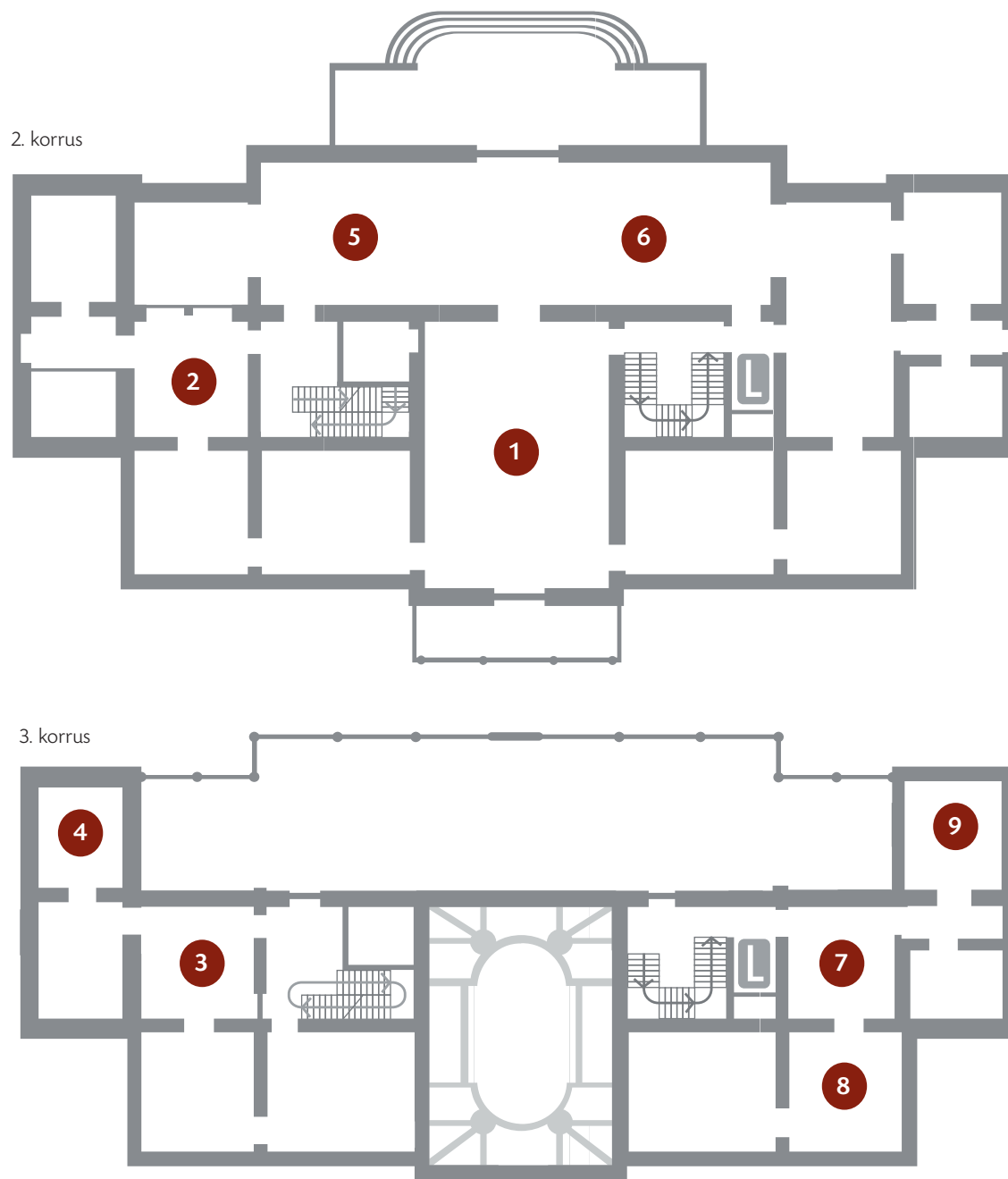

KAS TEADSID?

Tavaliselt köetakse valitsejate lossides ahjusid varjatud käikudest, aga Kadrioru lossis on ahjud eestköetavad. Põhjus on selles, et Kadrioru lossis käisid valitsejad vaid suvel, mil ei olnud vaja kütta.

ALUSTA PEATUSTE OTSIMIST SIIT

KASUTA LEIDMISEKS MAJAPLAANE

5

KAS TEADSID?

Banketisaali laes on peale eksootiliste puuviljade kujutatud ka Eestis tavalisi kartuleid ja tomateid.

Millise Eesti presidendi ajal banketisaal ehitati?

Lennart Meri
Kaarel Kadalipp
Konstantin Päts

6

Suurvürstinna Maria Nikolajevna portree

Vassili Bovin Christina Robertsoni järgi

Suurvürstinna Maria Nikolajevna oli Venemaa keiser Nikolai I tütar. Marial oli neli venda ja kaks õde ning nad käisid tihti oma suvelossis Kadriorus.

Vaata maali ja proovi ära arvata, milline inimene oli Maria Nikolajevna. Kas ta oli heatahtlik, aga laisk ja lohakas? Või kirglik ja teotahteline? Äkki armastas ta hoopis muusikat ja oli oma sõprade vastu lahke ja viisakas? Mida sina arvad?

Intarsia

Seda tuba, mis kunagi oli Konstantin Pätsi raamatukogu, kaunistavad intarsiatehnikas Tallinna vanalinna vaated. Intarsia on erinevat värvi puidust tehtud mosaiik.

Kas tunned Tallinnat nii hästi, et oskad öelda, millist hoonet tänapäeval enam ei ole ja millise kiriku on kunstnik meelega kujutamata jätnud?

7

KAS TEADSID?

Banketisaali ja lilleaia all on pommivarjend, mis ehitati sinna ajal, mil Konstantin Päts muutis Kadrioru lossi presidendi residentsiks.

8

Poiss hanega

Jacob Gerritsz Cuyt

Maalil „Poiss hanega“ hoiab poiss käes sedelit, millelt lisaks kunstniku nimele leiab ka prantsuskeelse lause, mis oli omal ajal arusaadav haritumatele inimestele. Seda lauset võib tõlkida kolmel viisil.

Mis sa arvad, millist neist kunstnik silmas pidas?

- Minu hani teeb kõike.
- Raha teeb kõike.
- Minu silm teeb kõike.

Proovi järele – liigu ruumis ringi ja vaata, kas poiss hanega ja tüdruk kukega jälgivad sind kogu aeg!

KAS TEADSID?

Maalipaarist „Poiss hanega“ ja „Tüdruk kukega“ on ühes maailma kuulsamas kunstimuuseumis Louvre'is Pariisis variandid „Laps hanega“ ja „Tüdruk munakorviga“.

9

Teekond Noa laeva

Lambert de Hondt

Maal kujutab piiblitlugu Noast, kes ehitab Jumala käsul laeva, et päästa oma perekond ja paar igast loomaliigist inimkonnale karistuseks saadetud veeuputusest.

Teosel ei ole näha laeva, vaid liikumist selle suunas. Kunstnik on kujutanud loomi ja linde kõigest sel ajal tuntud maailma piirkondadest. Erinevalt tänapäeva kunstnikest ei olnud Lambert de Hondt kõiki loomi oma silmaga näinud ja seepärast pole tal need täpselt välja tulnud. Üks kujutatud loom on lausa muinasjutust pärit!

Millised loomad need on? Vaata pilti hoolikalt, abiks on vihje, mille saad teada, lahendades tähemänge.

- VILÕ
- VIKASNINAR
- KÜKISRASV

Vastused:
5) Konstantin Päts
7) enam ei ole Raekoja platsil vaekoda ja kujutatamata on jäetud Aleksander Nevski katedraal
9) lõvi, ninasarvik, üksasarvik